

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 9P/68/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520203399
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2021:3520203399.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou vo veci starostlivosti súdu o mal. W. Q., W.. H. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov matky E. Q., W.. H. XX.XX.XXXX, F. T. XXX, a otca R. F., W.. H. XX.XX.XXXX, F. W. Y. W. U., C. XX, mal. W. Q., W.. H. XX.XX.XXXX, E. Y.. Y. Q., W.. H. XX.XX.XXXX, deti matky E. Q., otec neurčený, všetky deti v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, za účasti Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad mal. W. F., W.. XX.XX.XXXX, Y.. W. Q., W.. XX.XX.XXXX, E. Y.. Y. Q., W.. XX.XX.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v Z. T. H. E. C. Y..

II. Otec mal. W. je povinný platiť výživné na mal. NE. F.Ú., W.. XX.XX.XXXX, vo výške 100,- EUR mesačne, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Myjava počnúc právoplatnosťou rozsudku.

III. Matka je povinná platiť výživné na mal. W. F., W.. XX.XX.XXXX, mesačne v sume 40,- EUR, na mal. W. Q., W.. XX.XX.XXXX, mesačne v sume 40,- EUR a na mal. Y. Q., W.. XX.XX.XXXX, mesačne v sume 40,- EUR, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred na účet Z. T. H. E. C. Y. počnúc právoplatnosťou rozsudku.

IV. Súd ruší Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 11.09.2020 č.k. 12P/51/2020-10 počnúc právoplatnosťou rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 01.02.2021 č.k. 9P/68/2020-9 súd bez návrhu začal konanie o úpravu práv a povinností rodičov k deťom. Vychádzal zo skutočnosti, že Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 11.09.2020 č.k. 12P/51/2020-10 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým boli všetky tri deti zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosti rodičov - Z. T. H. E. C. Y., T. W. Y. W. U..

2. Ako vyplýva zo správy kolízneho opatrovníka, deti sú od 16.09.2020 na základe neodkladného opatrenia umiestnené v Z. T. H. E. C. Y. a od 15.01.2021 sú v profesionálnej náhradnej rodine, nakoľko zabezpečovanie starostlivosti a výchovy jednou stálou osobou bolo v najlepšom záujme mal. detí. Mal. W.Á. je zdravá, veľmi rada tancuje na modernú hudbu, rada skladá puzzle, kreslí, má rada zvieratá, rada chodí na prechádzky, má veľmi rada svoje sestry, vie sa s nimi zahrať, veľmi rada pomáha dospelému v domácnosti. Snaží sa všetko robiť dobre, rada je pochválená. Občas spomína mamu, ale neplače za ňou, spomína aj otca. Z dôvodu nedostatočnej školskej zrelosti mala odklad školskej dochádzky, v marci 2021 pôjde na zápis do základnej školy, do školy sa teší. Mal. W. má osvojené negatívne sociálne návyky

(drobné krádeže, kopanie detí, vulgarizmy, pri hre s deťmi je agresívna, hryzie a škriabe deti), ktoré si osvojila vplyvom negatívneho rodinného prostredia, k zmene bude potrebná zvýšená miera empatie, láskavá starostlivosť so stanovením pevných pravidiel. Dôležitú úlohu u mal. W. zohráva prítomnosť sestier, ktoré sú nemennými istotami jej života. Mal. W. je zdravá, v máji 2021 sa zúčastní na zápise do materskej školy. Mal. Y. nebola dojčená, matka ju údajne krmila ochuteným jogurtom a ovocným príkrmom, preto dieťa spočiatku odmietalo umelú mliečnu stravu, prijímala iba čaj, postupne si zvykla na Sunar. Psychomotorický vývoj dieťaťa prebieha v rámci normy, vo vývoji sa problémovým javí narušenie tvorby citovej väzby k stále opatrujúcej osobe. Maloletá je zdravá, šikovná, sedí bez opory, lezie, začína sa stavať popri nábytku.

3. Matka detí bola do 22.12.2020 ubytovaná v nocľahárni L. L. Y., ale v dôsledku nedodržiavania domového poriadku (užívanie omamných látok, fajčenie na izbe, návštevy na mužskej izbe, vulgárne nadávky voči sociálnej pracovníčke) bola vykázaná zo zariadenia. Od tejto doby sa potuluje striedavo na Y. E. U. W. Y. W. U.. S matkou od októbra 2020 doteraz spolupracuje akreditovaný subjekt Úsmev ako dar. Tento subjekt odporúča, aby bolo u matky zabezpečené liečenie zo závislosti na omamných látkach, aj vzhľadom k jej súčasnému tehotenstvu, nie je však v silách pomáhajúcich subjektov nájsť zariadenie, ktoré ju bude schopné prijať pre jej vysoký dlh na zdravotnom poistení. Matke mal. detí bol opakovane poskytnutý finančný príspevok na cestu na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v T., kde mala požiadať o dávku v hmotnej núdzi, pričom financie vždy minula na vlastné potreby a doteraz o štátne sociálne dávky nepožiadala. Matka navštívila deti v Centre pre deti a rodiny trikrát, všetky návštevy boli iniciované akreditovaným subjektom Úsmev ako dar, matka sama iniciatívu vo veci stretnutia sa s deťmi nevyvíja. Dňa 03.03.2021 vydalo OR PZ Trnava na E. Q. príkaz na zatknutie podľa § 73 Trestného zákona. Kolíznemu opatrovníkovi sa nepodarilo vykonať sociálne šetrenie v domácnosti R. F., otca mal. W. F., nakoľko sa na adrese trvalého pobytu dlhodobo nezdržiava, ale na základe prechádzajúcich zisťovaní konštatoval, že R. F. nemá vo svojej domácnosti vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o mal. W.K.G., doteraz neprejavil záujem o zverenie maloletej do svojej starostlivosti. Z dôvodu neúspešnosti procesu sanácie rodinného prostredia, navrhol kolízny opatrovník nad mal. deťmi nariadiť ústavnú starostlivosť.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením spisu 12P/51/2020, výsluchom otca mal. Natálie, správou kolízneho opatrovníka, správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom a Piešťany, lustráciami rodičov v Sociálnej poisťovni, písomným vyjadrením E. Q., správou Sociálne služby Myjava, správou Úsmev ako dar, správou Sociálnej poisťovne, správami o príjmoch rodičov.

5. Matka detí sa na pojednávanie súdu nedostavila, z jej písomného vyjadrenia vyplýva, že súhlasí s umiestnením detí v Z. W. Y. W. U., nakoľko sama nemá v súčasnosti vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o deti. Nemá stále ubytovanie, príležitostne prespáva u známych, nemá financie, je tehotná. Ubytovanie jej už odmietajú poskytnúť aj príbuzní.

6. Otec mal. W. na pojednávaní súdu uviedol, že za maloletou chodil, doniesol jej aj tašku do školy, legíny a iné veci. Výživné zatiaľ neplatí. Dlhšie ju teraz už nevidel. Naposledy bol s ňou asi pred mesiacom. Pôvodne žil s matkou detí, tú však kamarátky zničili. V súčasnosti sa zdržiava v Maďarsku, kde aj pracuje, zarobí týždenne 400,-EUR. Myslí si, že W. je lepšie tam, kde je. Nemá stabilné bývanie, teraz si po prvýkrát ide vybavovať ubytovanie. Má bežné výdavky. Chcel by si dcéru brávať aj domov, ale trvalú starostlivosť o ňu nevie zabezpečiť.

7. Podľa § 54 ods. 1, 2 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

8. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že ani matka a ani otec nemajú zabezpečené podmienky pre výchovu a starostlivosť o deti. Ani jeden z nich o trvalú starostlivosť o deti záujem nemá. Otec o mal. W. prejavuje záujem občasnými návštevami. Matka je v súčasnosti znova tehotná, stretnutia s deťmi realizovala len za spolupráce s organizáciou Úsmev ako dar. Zo správy tejto organizácie vyplýva, že matka detí je v zlom psychickom stave, je tehotná, nemá žiadne bývanie. Mapovali aj možnosti širšej rodiny v pomoci rodine. Stará mama, ktorá mala matku zverenú, má sama problémy a nemôže ju nechať u seba prebývať, jej matka žije v krízovom zariadení s mladšími deťmi, vzdialenejšia rodina má vlastne problémy. Matka detí sa mnohokrát utieka k fetovaniu, ako ona vraví, aby zabudla na všetko, čo jej ešte viac ubližuje a ubližuje to aj nenarodenému dieťaťku, ktoré teraz čaká. Je veľmi zúfalá zo situácie, v ktorej sa ocitla, nevie ju však riešiť.

9. Je zrejmé, že matka detí a ani otec mal. W. nie sú schopní v súčasnej dobe starostlivosť o deti zabezpečiť. Nemajú vytvorené bytové, sociálne podmienky, nemajú stabilný príjem a ani rodičovské predpoklady pre výchovu detí. Obaja si toto uvedomujú a súhlasia s tým, aby deti boli v súčasnej dobe v ústavnej starostlivosti. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že deti sú v profesionálnej rodine, napredujú, teda ich výchova je zabezpečená po všetkých stránkach. V prípade zmeny podmienok na strane rodičov je možné uvažovať o zmene ústavnej starostlivosti.

10. Podľa § 62 ods. 1 až 6 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

11. Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

12. Deti majú bežné výdavky zodpovedajúce ich veku.

13. Matka detí je nezamestnaná, nie je evidovaná na úrade práce, prakticky je úplne bez príjmu. Napriek snahe Úsmev ako dar nebola schopná vybaviť si ani možné príspevky, ktoré by mohla dostávať. Má celkovo tri vyživovacie povinnosti. Je nemajetná.

14. Otec detí pracuje v Budapešti, podľa vlastného vyjadrenia dosahuje príjem cca 400,-EUR týždenne. V predchádzajúcom období bol živnostníkom, platil naposledy odvody z vymeriavacieho základu 546,-EUR (január 2021). Nemá inú vyživovaciu povinnosť.

15. Súd oboch rodičov zaviazal k plateniu výživného. U matky treba poukázať na skutočnosť, že sama nevyvíja žiadnu snahu k tomu, aby sa zamestnala a mala stabilný príjem pre seba i svoje deti. Dokonca si nevybavila ani dávky, ktoré by mohla poberať. Nie je evidovaná na úrade práce, preto jej správanie možno hodnotiť ako nezaujem o prácu. Súd preto v jej prípade výživné určil tak, aby bolo primerané jej možnostiam a zároveň matku detí motivovalo k zmene prístupu k práci a životu. U otca mal. W. súd určil výživné s ohľadom na jeho možnosti, keďže jeho príjem je v súčasnosti cca 1.200,-EUR mesačne. Z tohto príjmu je schopný podieľať sa na výdavkoch maloletej.

16. Súd súčasne s nariadením ústavnej starostlivosti zrušil aj neodkladné opatrenie, ktorým boli deti zverené do ústavnej starostlivosti, nakoľko toto rozhodnutie stráca právoplatnosťou tohto rozsudku zmysel.

17. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

18. Po vyhlásení rozsudku sa otec mal. Natálie, kolízny opatrovník a prokurátor vzdali práva odvolanie podať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom písomne v troch vyhotoveniach. Tí účastníci, ktorí sa práva podať odvolanie vzdali, odvolanie podať nemôžu. Ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schváli dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

V prípade podania odvolania sa v odvolaní uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením. Pokiaľ nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom plnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie, resp. na nariadenie výkonu rozhodnutia.